

ÜZBƏÜZ

İsa Nəcəfovun ideya müəllifi olduğu "Bir anın həqiqəti" adlı teleserialın nümayişindən sonra bu filmə siyasi hədəfə götürülənlərdən biri - sabiq baş prokuror, hazırda ölkəmizin Rumıniyadakı səfiri Eldar Həsənovdan müəhibə almaq istəyimiz zərurətə çevrildi. Onunla əlaqə yaratmaq bizə asan bəşə gəlmədi - səfirliyə açdığımız telefon zəngləri istəyimizi dərhal gerçəkləşdirmədi. Xarici İşlər Nazirliyindən isə məsləhət gördülər ki, bu məsələ ilə bağlı yalnız səfirin özünə müraciət edək. Nəhayət, Eldar müəllimlə telefon əlaqəsi yaradıb "Niyə mətbuatdan qaçırsınız, nədən etiyatlanırsınız?" soruşduq. Cavabı yarızarafat, yarıciddi belə oldu: "Mətbuatla ya gərək dost olasan, ya da ondan gen gəzəsən. Sizin gen gəzməyə əsasım olmasa da, hər halda bilirəm ki, dostluğum daha çox sizlərə problem yaradır. Ehtiyat gəldikdə isə... igidin yaraşığdır". Bundan sonra səfirdən çoxdan yığılıb qalmış suallarımızı cavablandırmağı xahiş etdik. Onların hansı istiqamətdə olacağını müəyyənləşdirəndən sonra müəhibəyə razılıq versə də, qabaqcadan şərtini də bildirdi ki, cavabları geniş və əhatəli olacaq: "Mən bu məsələlərə bu gün də baş qoşmağa lüzum görmürəm, amma bir halda ki, israr edirsiniz, hadisələrə aydınlıq gətirməyin vacibliyini vurğulayırsınız, onda həm də nəzərə almalısınız ki, yarımçıq həqiqət olmur". Beləliklə, E.Həsənovdan aldığımız müəhibə olduğu kimi:

- Eldar müəllim, bir qədər əvvəldən başlayaq. Sizin keçmiş 1-ci müavini İ.Nəcəfovun "Gecə yarısı qəf" kitabının Gülistan sarayında yüksək hakimiyyət rəsmilərinin iştirakı ilə ötən il keçirilmiş təqdimat mərasimindəki çıxışında ünvanınıza söylədiyi qarayaxmalara cavab olaraq Siz də AzTV-dən efir vaxtı istəmişdiniz. Niyə məhz AzTV-dən?

- Çünki o vaxt İ.Nəcəfovun qarayaxmalarının yayılması üçün şərait məhz AzTV-də, rəsmi dövlət televiziyasında yaradılmışdı.

- Bəs niyə İ.Nəcəfovdan fərqli olaraq, dövlət televiziyası o zaman Sizə efir vaxtı ayırmadı, - xahişiniz KİV haqqında qanunun tələbinə tam uyğun olsa da...

- Əvvəla, dövlət televiziyasının rəhbərliyinə xahişlə müraciət etməmişdim. Təklidlə tələb etmişdim ki, fəa-

liyyətlərini tənzimləyən qanunun tələblərinə əməl edib mənə də eyni vaxtda, eyni həcmdə efir vaxtı ayırsınlar. Ölkə qanununun konkret tələbinə niyə əməl olunmadı, nə hə, nə yox cavabı verildi - bunu səlahiyyət sahiblərinin özlərindən soruşsaydınız, daha düzgün olardı. Hər kəs öz sahəsində öz işinə özü cavabdeh olmalıdır.

- Bəyəm Siz həqiqətən elə düşünürsünüz ki, N.Xudiyev hansısa səlahiyyət sahibidir və müstəqil qərar vermək gücündədir; özü də Sizinlə bağlı?

- Əksini düşünmək əslində qanunlarımızı hörmətsizlik və inamsızlıq demək olardı. Amma təəssüf ki, sizin müşahidə etdiyiniz reallıqlar da mövcuddur. Nə qədər ki cəmiyyətimizdə yaltaqlar, məddahlar, vəzifə qulları, saxtakarlar vaxtında susdurulmur, yerində otuzdurulmur, bu sualınızda məqamlar üzərində düşünməyə dəyər.

- Həmin təqdimat mərasimində Prezident Aparatının bir neçə şöbə müdiri, ayrı-ayrı dövlət rəsmiləri də iştirak etmişdilər. Sizcə, müvafiq icazə olmadan vəzifəyə asılı məmurların orda özbaşına iştirakı mümkün idi?

- Rəhmətlik Ə.Xanbabayevin cənab H.Əliyevlə qarşılıqlı hörmətə söykənən münasibətləri heç kim üçün sır deyil. Əjdər müəllimin xatirəsinə həsr olunmuş hər hansı bir kitabə və ya tədbirə münasibətin kökünü də, yəqin ki, burada axtarmaq lazımdır. İndi kimsə hətta belə insanların xatirəsinə həsr olunmuş tədbirdən şəxsi və

etibar olunmuş bu vəzifə, bu sahə müstəqil dövlətimiz üçün baş prokuror vəzifəsindən bu gün daha gərəklidir: axı, 1993, 1994, 1995-ci illər artıq geridə qalıb. Prezident olmaq istəyim, arzum olmayıb. Əgər olsaydı, bunu açıq bəyan edərdim. Məgər müstəqil Azərbaycan dövlətinin qüvvədə olan Konstitusiyası bütün vətəndaşlarına vəzifələr ilə yanaşı, eyni hüquqları şamil etmir, tanıtmır?! Onlardan biri kimi, mənəm də belə bir fikrim olsaydı, niyə kimlərsə bundan xoşlanıb cənab prezidenti belə yanlış məlumatlarla "qıcıqlandırmağa" çalışmalıydılar?... Bir də, prezidentlik xalqın, millətin, dövlətin bütün problemlərinin ağırlığını, Qarabağ kimi ağır dərdimizin məsuliyyətini çiyinə almaq deməkdir. Əgər kimsə, o cüm-

imkan verməyib. Bu səbəbdən də, dövlət məmuru kimi bacarıqsızlığını, qeyri-professionallığını gizlədə bilməyin yolunu intriqalarda, saxtakarlıqda, günahsız insanları şər-böhtanla zindanlara atmaqda görüb. Qanunsuzluqlarının qarşısını alıb tədbir görəndə də, əlinə fürsət düşmüş kimi şikayətə qaçıb ki, məsələ, ay aman, Rasim Ağayevə, Arif Mansurova vətən xaini ittihamını verirəm, Eldar Həsənov qoymur və sair. Bunu şirnikləndirənlər də onu elə hala çatdırmışdılar ki, ac toyuq gecə yuxusunda dari görən kimi, yatıb durub özünü baş prokuror gördü. Daha anlamırdı ki, onu ortada oynadan dəstə nə qədər geniş maliyyə, keçərli söz sahibi olsa da, Heydər Əliyevin öz dəst-xətti, fərdi idarəçilik üslubu var.

təbliğata ehtiyacı olsun. İ.Nəcəfov mənə nə qədər tanıyırsam, cənab prezident ona məndən qat-qat artıq bələddir. H.Əliyev məddahları da, yaltaqları da, ona ömrünün sonuna qədər sədaqət andı içənləri də zamanında çox görüb. Elə o qədər də sonradan dönükləri və dönüklüyü, saxtakarları və saxtakarlığı. Düşünürəm ki, cənab prezident vaxtilə yaşamış olduğu bu hissləri unutmuş olsun... İ.Nəcəfov vaxtı ilə baş prokurorun birinci müavini olub, ona görə onun əqlinə də, savad və bacarığına da kifayət qədər bələdçiliyim var. Məsələ bundadır ki, bunu təkcə mən demirəm ki, şəxsi münasibətlər müstəvisindən çözülsün. Nəcəfovun məndən əvvəlki rəhbərləri - hörmətli İlyas İsmayılov, Murad Babayev, İxti-

söylədiyiniz səhnələr filmə məhz belə yer alıb, ssenariləşdirilibsə, çox təəssüf... Əvvəla, bu gün müstəqil Azərbaycan dövlətində yaşayıb, istiqlaliliyyətin bəhrəsini gören hər bir şəxs, hər bir azərbaycanlı çox gözəl bilir ki, Türkiyə ölkəmizlə bağlı çox ciddi addımını beynəlxalq aləmdə ilk atan, müstəqilliyimizi birinci tanıyan dövlət olmaqla yanaşı, Azərbaycanın, xalqımızın, millətimizin bir soy kökündən olan tarixi dostu və qardaşıdır. Bu münasibət hətta Sovetlər, qadağalar dönməndə də özünü büruzə verib, bu gün isə artıq danılmaz və həmiyə, o cümlədən, qonşu ölkələrə, xüsusən də Ermənistanla məlum və açıq olan həqiqətdir. Bunu dövlətimiz bilir, xalqımız görür və duyur. O taylı-bu taylı vətəndaşlar isə bu münasibətlərin dəyərini lazımcına qiymətləndirməyi, qorumağı bacarmalıdır... Hansısa film, filmdəki hansısa epizod isə uğurlu alınmaya bilər. Hadisələrin şərhində, səhnələşdirilməsində qeyri-obyektivliyə yuxarıdan bələdçilik, iki dost, qardaş ölkənin səmimi, isti, doğma münasibətləri fonunda hansısa səhnənin tamaşaçıda yanlış, həqiqətdən uzaq, mənən üzücü iz buraxa biləcəyinin məsuliyyəti Nəcəfov kimiləri tərəfindən dərk olunmaya da bilər. Lakin heç bir halda belə təlqinetmə, hətta hansısa həyatı epizodun tamaşaçıya bu yöndə çatdırılma üslubu, siyasət xətti qardaş ölkə, iki dost dövlət, bir-biri ilə sıx bağlı olan millətlər arasındakı münasibətlərin tarixində həqiqətə anıma iddialı ola bilməz. Kimsə, o cümlədən, dövlət qurumunun, habelə məxfi xidmət orqanının əməkdaşı da qanunazidd əmələ, hətta

Həqiqət yarımçıq olmur!

Eldar Həsənov: «Müstəqil Azərbaycan dövlətini xaricdə rəsmən təmsil etmək bir vətəndaş kimi mənim üçün böyük şərəf və etimaddır»

ya qrup mənafelərinin ödənilməsi naminə yararlanmağa çalışsın, bunun adı nə yumşaq halda nankorcasına sui-istifadədir. Qaldı ki həmin tədbirdəki alışıqlara və ya onun dövlət televiziyasından yayımlanmasına... No deyim?! Əvvəla, sürəkli alqış, ucadan çapan çalma bizim məmləkətdə, ta Sovetlər

lədən dövlət rəsmisi bu ağır yükün, məsuliyyətin altına girməyə hazırdırsa, Allah köməyi olsun. Lakin unudulmamalıdır ki, bu sınağın gəzində bir millətin, müstəqil dövlətin, torpaqlarımızın taleyi, xalqın keçmiş-gələcəyi dayanır. Cənab prezidenti qıcıqlandıra bilmək mövzusu na gəldikdə isə, onda H.Əli-

yevi ya Siz yaxşı tanıyırsınız, ya da bəndəniz...

- Bəs onda, Sizcə, nə səbəbə Rəsul Quliyevin mənfi obrazının yaradılması ilə yanaşı, prezidentdən və filmin müəllifi İ.Nəcəfovdan başqa, hakimiyyət komandasının mütləq əksəriyyətinin mənfi aspekt-dən təqdim olunduğu "Bir anın həqiqəti" teleserialı məhz prezident seçilmələri ərzində ekrana çıxarıldı? Filmə xüsusən Sizin və Namiq Abbasovun cəmiyyətdəki bugünkü yerinə, necə dəyərlər, xətti-hörmətə kölgə salmaq cəhdi, qərəzli-kinli münasibət açıq-aşkar sezişirdi. Sizcə, bu da təsadüfidir? Ümumiyyətlə, Siz bu filmə baxmırsınız?

- Baxmamışam, lakin belə bir filmin nümayişindən məlumatlıyam. Mənə söyləyiblər. Baxmasam da, bu film-tamaşa İ.Nəcəfov kimi intriqantın, saxtakarın adı ilə bağlı olduğundan, xoşalım belə götürmürəm ki, o tamaşada unudulub. Bu, o dərəcədə bəsit bir adamdır ki, öl-kədə heç kəsə sır olmayan şəxsi-qərəzini, kin-küdrət dolu münasibətini, qisasçılıq əhvalını, iftira və böhtanlarını filmə belə gizlədə bilməzdi. Bir də, seksəkə sindromuna tutulan şəxsin psixoloji durumunu da anlamaq mümkün deyil... Bu kəs baş prokurorun birinci müavini olanda da, indi Konstitusiya Məhkəməsinin hakimi statusuna layiq bilinəndən sonra da hər şeylə məşğul olub, təkcə öz birbaşına işindən, vəzifəsindən başqa. Ona görə yox ki, bunu istəməyib. Bəlkə də istəyib, arzulayıb, lakin bəsit səviyyəsi

"Teleserialın" sponsoru olan İ.Nəcəfov 1-ci müavin olanda da o qəzetə-bu qəzetə altından-altından yalan, böhtan, iftira ötürmədən, öz kimliyini kiminsə imzasının altında gizlətmədən yaşaya bilmirdi. Çağır bəşə salanda da, çiğal uşaqlar kimi and-aman edirdi ki, onluq deyil. Amma həmişə olduğu kimi, ona çox gec çatırdı ki, "Qanun naminə" filmindəki Qaloşun hiylə, yalan, and-amanlarına əvvəllər inanıranlar filmin sonunda onu itmiş qaloşunun tayının izi ilə tapırlar və hər şey də açılır. Müxtəsəri, bu o dərəcədə bəsitdir ki, iftira və yalanlarını, şəxsi qərəzini, saxtakarlığını "teleserialda" belə unuda bilməzdi. Bir ona heyf ki, bu pislik hələ də onun-bunun, o cümlədən, bəzən hörmətli imzaların da arxasında gizlənə bilir.

- Belə bir fikir də var ki, guya film bu ərzədə ona görə ekrana çıxarıldı ki, seçki dönməndə prezident obrazının təbliğatına xidmət göstərsin, halbuki filmə baxdıqdan sonra ətrafında yalnız yaltaq, məddah, qorxaq, küt, qeyri-professional insanlar yığınağı saxlayan, yalnız özü mütləq ideal kimi təqdim olunan bir obrazın insanlarda doğurduğu ikrah hissinin bu təbliğata necə xidmət edəcəyini başa düşmək də çətinidir.

- Düşünürəm ki, cənab Heydər Əliyevin İ.Nəcəfov kimi bəsit təkəkkürlü bir kəsin filmi vasitəsi ilə belə bir

yar Şirinov da bu natamam saxtakarla vaxtında məşğul olmalı olublar. Lakin buna kifayət qədər səlahiyyəti olan baş prokurorun birinci müavini postu etibar edildikdən sonra, onun həm prosesual saxtakarlıqlarından, həm də qeyd etdiyim keyfiyyətlərindən daha çox günahsız insanlar əziyyət çəkməli olub. Baş prokuror, bir insan kimi isə bütün bunlara, nəticəsindən asılı olmayaraq, göz yuma bilməzdim və yummadım.

- Teleserialın bir çox səhnələri 1994-95-ci il hadisələrində Türkiyə dövlətinin, onun məxfi xidmət orqanları əməkdaşlarının Rövşən Cavadovla işbirliyinə, Cavadovlara fəal dəstəyinə və hətta onlara ideoloji rəhbərliyinə, Cavadovların konkret addımlarına istiqamətləndirmələrə həsr olunub. Filmə xüsusi yer alan səhnələrdən birində Türkiyənin o zamankı baş nazirinin fotosəkləri də göstərilməklə tamaşaçıya vizual və psixoloji olaraq aşılana ki, o hadisələrin arxasında dayanan əsas qüvvə heç R.Cavadov, M.Cavadov və XTPD deyil, əslində Türkiyə olub. Əgər ideya müəllifinə inansaq, onda belə çıxır ki, qardaş Türkiyə də bizə düşmən kəsilmiş. O dövrün baş prokuroru kimi, Sizcə, filmə aşılana bu fikirlər, səhnələr həqiqətə nə dərəcədə uyğundur?

- Bayaq dediyim kimi, filmə baxmamışam. Sizin

cinayətə belə yol verərsə, bu nə bütövlükdə beləsinin çalışdığı mühüm bir qurumun ayağına yazıla, qurumun suçu sayıla bilər, nə də həmin qurumun mənsub olduğu ölkənin, dövlətin, hökumətin, onu yönəldənlərin millətimize, bütövlükdə dövlətimizə basıldıqları səmimi, etibarlı münasibətinə gölgə sala bilər. Bir də, cinayətkarın milliyəti olmadığı, belə əməllərdən bütün cəmiyyətlərin əziyyət çəkdiyi kimi, nəslərin də qas düzəldənləri yerdə göz çıxarmadıqlarını gören olmayıb. O dövrə baş prokuror vəzifəsində işləmiş bir şəxs kimi istintaq materiallarının bütövlükdə təhlilinə əsaslanaraq, onu deyə bilərəm ki, Nəcəfov kimi nəşlər hər yerdə, bütün cəmiyyətlərdə var.

Bir daha bildirirəm ki, İ.Nəcəfovun ovcumun içi kimi tanıdığımın bu adamın şəxssən mənim üçün nəinki bir isti-soyuğu var, heç mövcudluğu da yoxdur. Amma bütün bunlarla yanaşı, yəni elə onu yaxşı tanıdığım üçün də deməliyəm ki, bir gün ərzində üç dəfə fikrini dəyişən, ağa qara, qarayaya ağ deməyin fərqi olmadığını, bir anın içindəcə dostuna düşmən kəsilib düşməniyi dost adlandıran buqələmun xislətli bu adam cəmiyyət üçün də, dövlət üçün də çox təhlükəli bir şeydir. Mən bu fikri çox açıq və qətiyyətlə söyləyirəm və bir neçə dəfə də söyləmişəm. Məni narahat edən məsələ yalnız budur.

(ardı sabahkı sayımızda)
Böyükağa Ağayev